

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen a p o n k é n t, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben bázhoz hordva vagy vidékre postán küldve:	
Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Öt-hasábospetisors egyszeri beiktatásáért 5kr.	
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr.	
Nyilttér 4 hasábospetisorsát 20 kr.	

XIII. évfolyam 1886.

Debreczen Szerda Oktober 20.

206. szám.

Miért nem mozog Oroszország és miért nem mozgunk mi?

Debreczen, október 20.

Azok a csatározásos orosz lapok, melyek annyira óhajtának már hallani a halált osztozó ágyuk iszonyú bőmbőlését, minden áron tűzbe szeretnék hajtani az orosz kormányt azért is, hogy Bulgáriát vakmerő elenéléséért méltó lakolás érhesse, de tán leginkább azért, hogy Ausztria sokszor tanúsított hálátlansága ért, Magyarország pedig oroszellenes hangulatáért jól kiérdemelt megaláztatásban részesülhessen, mert tudatában annak, hogy Oroszország (a papíron 3 millióra számított) óriási hadseregének legutolsó emberét is sikra állíthatja, percig sem kételkednek abban, hogy a győztes csak Oroszország, a vesztes pedig Bulgária, no meg a mi porig lenézett államunk lehet. És ha az ember jól átgondolja azt az óriási emberszámot, mely a szép terv szerint ellenünk mozgósítatnék; tekintetbe veszi, hogy ez a borzasztó apparatus mennyi rettenetes ágyút bír felénk irányozni, a löporok mily iszonyú mennyiségével rendelkezik az ég és föld megvárkodtatására, tán nem is csodálnak az orosz lapok azon föltevésükben, hogy nagyon is okunk lehet nekünk a mindenható orosz császár bosszú haragjától félni, melynek elkerülése végett képesek, és készek is vagyunk az engedékenység legvégső határáig elmenni.

Igaz ugyan, hogy az orosz-török háború alkalmával a 3 millió harcosból három hét alatt sem bírnak többet mint 150 ezer embert mozgósítani, mi a létállományunk csak potom egyhuzadát képezi, s az is igaz, hogy ha Románia nem könyörül akkor a fölfuvalkooott orosz mindenhatóságon, Osman pasa plev-

nai erődjei előtt csufos bukás várakozik az ostromló orosz hadakra, valamint az sem vonható kétségbe, hogy ha Ausztria-Magyarország akkor egy a hadi történetben nem páratlan oldaltámadást intéz, hát az orosz dicsőségnek és hódítvágyának hosszú időre vége szakadt volna da hiszen mindez sokkal régebben történt, hogy sem emlékeiben élne még ez Katkóknak, kik úgy látszik abban a részegítő hitben ének, hogy az ő papirkatonáikból féltének emelkedtek a küzdelem terére, ellenben az úresen hagyott papir-ezredeket átvették mi, s ezek ellen pedig a siker legkisebb kockázása nélkül is lehetséges vitára szóló diadalokat aratni.

Még eddig azonban szerencsénkre, vagy szerencsétlen-égünkre, még nem tudjuk, maga az orosz kormány nem igen látszik osztozni Katkóék optimistius felfogásában, sem azt nem hiszi, hogy az ő papirra fektetett 3 millió katonája szűkség esetén mind talpra fog állni, sem abban a balga hitben nem él, hogy egy kitörendő háború esetén mi csupa pléhkatonával fogunk kirukkolni, mert ha ez volna az ő nézete is, akkor ma a bulgárkérdés kard élére volna hányva, Konstantinápoly lángok között állna s ma már vivnök az elkezeredett harcot, melynek rettenetességei fölülmúlnák a világ minden eddigi hadjáratát.

De mert a hivatalos Oroszország igen jól ismeri a maga haderejét, tudja, mennyi súlyt fektethet tisztjei megbízhatóságára, annak is tudatában van, hogy Ausztria-Magyarország nem töltötte tétlenül idejét az utolsó 20 év alatt, ellenben hadserege fejlesztésre minden lehetőt elkövetett, még eddig nem tartotta megvalósíthatóknak Katkóék álmait, s nagyon megelégedett azzal, hogy egy kis duzzogás, meg egy kis fecsegés mellett

megmaradhatott abban a hármasszövetségben, mely neki így biztosságot nyújthat, nélküle pedig rá nézve igen veszedelmes lehetne.

Az orosz diplomácia főereje mindig a ravaszágban rejlett, ennek a segítségével befészkelte magát a hatalmak szövetségébe, mindig sikerrel bírta céljait előbbre tolni, de viszont az is áll, hogy valahányszor a mester fogások helyett, energikus eszközökkel akarja célját megközelíteni, attól mindannyszor távolabb ütött.

A bulgár viszonyok kétségtelenül kihozták Oroszországot sodrából, mert azért, hogy ő Bulgáriát fölzsabadította a török uralom alól nem azt várta, amit Sándor kormányzása a'att tapasztalni volt kénytelen, és ha ő is azon édes álomban ringatja magát, mint a horcias orosz párt, ha elhitheti magával, hogy ő föltétlen rendelkezhetik Bulgária sorsa fölött, és ha bizonyos abban, hogy a hatalmak e bár egyenetlen párbajba avatkozni nem fognak, vagy ha fognának az ő tulszárnyaló hadiereje által meg is lakoltatnak, akkor egy határozott lépéssel meglehet, hogy a bátorságnak dicsérendő nemét mutatta volna be, de maga ellen ingerelte, véd és dacszövetségbe terelte volna a többi érdekelt államokat, mely szövetség létrejötté esetén céljai elérésétől minden valószínűség szerint ismét elűtett volna.

Innen magyarázható ki az, hogy daczára Sándor fejedelem oroszellenes irányú kormányzásának, daczára a regenség Oroszországra éppen nem kedvező magatartásának, a bulgár nép napról-napra jobban érezhető hálátlanságának, Oroszország Kaulbars kiküldetésénél tovább nem ment, egyetlen katonát eddig nem mozgósított az annyiszor han-

goztatott occupationnak tervével pedig föllépni mai napig sem mert.

Hanem azért nagy e a ódásban élne ki azt hinni, hogy Oroszország meghuzódása a lemondással egyértelmű volna. Sőt ellenkezőleg, éppen e meglapulásban van a legbizosabb jele annak, hogy nemcsak hogy nem mondott le bulgár terütről, de azt mindenáron megvalósítani is iparkodik, csak hogy könnyebb és kevésbé veszélyes módon, a hármasszövetség keretében, hol addig vár, addig alkudozik, míg egy véletlen közelépett esemény a soká ápolat mago: megérleli s leplezgetett céljait ténynyé emeli.

S nekünk, be kell vallani, hogy Oroszország e itartó ravaszága veszélyesebb, mint volna esetleg egy hirtelen elhatározása, mert az utóbbi esetben összes erőnket latba vethetnők a mezarvarni akart egyensúly föntartása érdekében, míg egy általa bevárt alkalommal lehetséges, hogy kénytelenek volnánk erőnket szétforgácsolni.

Amint a viszonyok ma állnak, nem igen lehet okunk a nyugtalanságra. Oroszország számítását maguk a bulgárok huzták keresztül akkor, midőn értésére adták, hogy a jószágos pártfogására nem kívánnak igényt tartani; nekünk csak arra kell vigyázni, hogy ez önállási törekvés ne csökkenjen, de inkább növekedjék, s erősödjék oly óriási tölggyé mely egymaga képes legyen a viharral szembezállni, ekkor aztán megkönnyebbülve nézhetünk a jövő elé, legfőlebb arra kellvén ügyelni, hogy a szabadság e szép fája v lami faorzó hajtájának ne essék áldozatul, de ez a feladat már könnyű lesz, sokkal könnyebb, mint ma egy rémséges háború viselése, miből mi magunk részére dicsőségnek egyebet alig szerezhetnénk. Az az idő pedig elmúlt, midőn hiu dicsőségért milliók jólétét, ez-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája

A gyöngéd férj.

(Elbeszélés.)

Vértesi Arnoldtól.

(Folytatás)

A szép menyecske nem is igen tud meg semmit férje látogatásairól a gyermekszobában. O maga annyira el van foglalva a sok fontos ügyvel; vagy látogatába kell mennie vagy hozzá jönnek látogatók, vagy toilettéjeval van elfoglalva, vagy sétál; egy szóval soha sem ér rá, hogy Palikával foglalkozzék, de intézze el csak egyszer a férje ügyét, majd jobban utána néz akkor a kicsikének is.

Igen, igen, majd jobban. Beszél is már róla a férjének.

— Tudod, kedvesem. akkor egészen nektek fogok élni. Neked és a kicsikének.

S mikor aztán esténként úgy magánosan üldögél ott a gyermekszobában, nem egyszer észbe jut Siráky Pál urnak az a szó.

— Nekünk, egészen nekünk, — mormogja s erősen türelmetlen homlokát, mialatt a szalonból zongora hangja ütődik füleibe.

Felesége ott játszik, mosolyog és mulattat egy csoport idegent.

De hát miért tűri ezt? — támad föl a fejében a gondolat. A vér mind fejébe tudul. Főlké a székről s öklét szoritja homlokára.

... Miért tűrné tovább azt?

De mintha lábai megtugadnák a szolgálatot, egy lépést nem bír előre tenni s visszarokkad a székre.

Miért? Mert gyáva, mert tehetetlen báb lett annak a nőnek a kezében; akaratnélküli lézengő árnyék és mert ugyis mindgy! . . ., ugyis hiába . . . késő;

Eltakarja arcát és sokáig ül ott meggönyvedve s alig veszi észre, hogy a gyermekét lefekteti az öreg dada.

— Papa! papa: — gagyog a kicsike.

Az apa, mintha álomból ébredne fel, szótlan odamagy, lehajol az ágyra s megcsó-

kolja gyermekét aztán visszamegy s ujra lerokkad székére.

A csók-keringő esábitó hangjai hallatszanak. Vilma énekel. Aztán egyszerre vége szakad a zongorázásnak s más hangok szállnak át a szalonból; kacagnak, tréfálnak, enyelegnek ott.

A kicsike vizet kér.

— Hallgass, te rossz gyerek! Mégsem alszol? — riad rá a zsémbes vén asszony.

A rossz gyerek igazán nem alszik s még egyszer odahívja papáját az ágyhoz. Ugy most már jó, Kis kacsóival megfogja apja kezét és most már valóban elalszik.

A mellette való szobában vacsorára teritettek föl. Pohár cseng, jékes villa, tányér esörög. Siráky Pál kivouja kezét az elaludt gyermek kezéből. A csöndes ember szívében hevesen tombol valami, homlokán nagy cseppekben gyöngyöz a veríték.

— Moudják, hogy a körbe kellett men-

nem, — szól be az inasoz, ki a másik szobában terit.

Aztán sietve magára ülti a felső kabátot, fejébe nyomja a kalapot s kimegy az utcára, hol havas eső csapkodja a locs pocsbán botorkálókát.

Othon senki sem kérdezi, hogy hová ment? A társaság vigau van, a kedves kis menyecske szeretetre méltó nyájassággal tölti be a háziasszony szerepét, a vendégek elvannak ragadtatva, a királyi táblai tanácselnök ar egész este le nem veszi birka szemeit az asszonykáról, a miniszteri tanácsos ur kifogyhatatlan a hízeltgő bókokban s a dühös pillantásokban, melyeket vetélytársára felöl.

A két méltóságos ur egymásnak ránczos, fonyadt arcát vizsgálgatja mindegyik megnyugszik abban, hogy soha sem látott ferelmesebb vén karrikaturát, mint a vetélytárs.

A szép asszony mosolyából mindkettőjöknek egyaránt kijut, jut a többinek is, a ki ott van s jutna annak a boldogtalannak is, a ki most hazulról elfutva, ott kóborol késő éjjel a hideg őszi esőben, utczáról ut-

czára, míg csak kifáradva, átázva, egész testében dideregve, be nem húzódik egy füstös, ronda kávéházba, hol bágyadt, bamba arccal nézi s korhelyeket, kik egy sarokban kártyáznak s a ledér nőket, kik óriási toronyos hajjal, kifistett arccal, vaskos talmi- arany karpereczekkel szivaroznak és abszintot isznak.

Ugy érzi, mintha valami szédélgéské szálná meg fejét, megint kislét a hideg esőbe s mire éjféltájban hazaér, egészen kábult, mintha részeg volna.

V.

Másnap heves láz lett az éjjeli barlangolás következménye s ágyba kellett feküdni Siráky Pál urnak.

Oh, milyen jó volna, ha többé föl sem kelne! — gondolta magában.

Es folyvást ily szomorú gondolatok fogrtak lázas agyában; hanem mikor szép kis felesége oda ült az ágy szélére s kezével végig simította a forró homlokot, arra az ériatesre mintha mind egyszerre elszállt volna az a sok szomorú gondolat.

A kis menyecske oly elfogulatlan csevegett, oly szeretetreméltó gyöngédséggel hajolt oda rosz férjéhez, oly édesen tudott mosolyogni s oly kedvesen hangzott ajkáról még a pirongatás is.

— Te gonosz csavargó, te, te, a ki itt hagyod szegény feleséged nyakán a vendégeidet, magad pedig elmégsz a körbe kártyázni, politizálni és isten tudja még micsoda gonoszságokat művelni! . . .

Fenyegtetve emeli föl piczi ujjacskáit.

— Megállj, hiszen másszor utánad letsetek. Majd kísütöm én még, hogy miben tőröd a fejedet. . . Ne tagadd, látom, hogy egy idő óta valamit forgatsz fejedbe.

— Igen, valamit forgatok, valamit a mit végre ki kell mondanom, másképp belehalok! — akarja mondani a férj s fölül ágyában.

De a két kis kezecek kirtelen lenyomja.

— Csak maradj, maradj csöndesen, te rossz ember! Az orvos megtiltott minden

heveskedést. Nazon forró a véred, az a bajod. Igyál egy kis limonádét. Igyál hát kedvesem, ha én kinálom!

Siráky Pál ur iszik és hallgat. A kis kezeceke ismét cirógatva jár végig arcán.

— Ugy, édes öregem, aranyos Palikám! Most legalább nyugodtan mehetek Tordayékhoz. Jaj! csak ez a csunya világ ne volna itt a követelésével! Tudod, hogy nagy kedvem volna ittmaradni s el nem menni csak ne igértem volna meg?

— De hát miért ne mennél el, ha már megígérted? — viszondá a férj, kit egészen meghat neje gyöngédsége.

— Igazad van, Pál. A te kedvéért megteszem. Tudod sok befolyásos jó ismerőnk lesz ott és az embernek nem szabad egészen félrehuzódni, mert akkor elfelejtik. Pedig már minden a legjobban megy a számodra.

A beteg nem akarja kérdezni, hogy mi megy a legjobban? De neje elhallgattatja.

Csitt, most ne igazad föl magadat. Csak annyit mondhatok hogy jó híreink vannak. Tegnap itt volt Szentesy . . .

— Tudom, láttam a vén majmot, — akarja mondani Siráky Pál; de nem mondja, csak gondolja.

— F-nszóval csupán annyit mond; — Ó méltósága talán ott lesz Tordayéknál?

A kis menyecske erősen szemébe néz férjének.

— Ej, csak nem féltesz engem attól, . . . attól a mumiától? — kacag édesdeden.

A férj szeretne a paplan alá bujni, ugy szegyenletette magát. Hát olyan kiaszott vén csontvázaktól is félti már ő Vilrát? Ugy érzi mintha valami szörnyű megbántást követett volna el az ő kis felesége ellen s a picik kezeceket ajkaihoz vonva, forró csókokat nyom rá.

— No, no, hagyja már a kezét, — mosolyog a kis menyecske; — nem haragszom már, ámbár megérdemelné, maga hátatlan rossz ember.

(Folyt. köv.)

mult annak, hogy a már akkor másod-egy termény és ár. Résztvevők: 100-150 leges költségek fedéséért le is fizették. 2 volt a megalapítójegyző: egy szer-ki részvényesek hónap volt említés zottság feladatában fél év telt el, s ezen semmi életjelt nem mar: a kellő menny- s ha igen, mikor összebevitetni? Vagy a bizottság munkái? Az eddigi alkív- továbbra is, vagy belezottság alól? E-ne kapni — egy

ev. ref. templom- pély holnap csütörtök- megtartani. A város és ország- kal fog disztingu- eg leérkezik a vált- utz ur is. A dohány- pely szombat tar-

Az iparos ifjúság- n át esti tanfolyam- az egylet rendez- tagjai díjmentesen- am vezetésére hely- nyarattak meg. Első- számtan, rajz, tört- kézhetséni a tanfo- etti elnökéni, vagy egylet helyisége- z iparos ifjúság- l fogja felkeresni- kalmat talál ismer-

for maradványai- en d. e. 9 órákor- rés utján a külvá- rság által.

ítás, mely a város- vasárnap reggel 9- szünetekből élve, fog kelteni váro- k mai számában- unk, melyet aján- e. Nem lesz érdek- soroljuk azok ne- tési tanfolyamok- ertyhi Emma- reczeni Ioua, aka, Gréf Margit, lla. Hadházy Ju- Erzsike, Kovács Kis Eszter, Kovács és Rósa, Liszky zallár Sarolta, Sz- lóth Rózsa, Vickert egy a tan folyam- belüli jótékony n- gva a növegyet el- ért siker dus erde- k oly képen kívánja- k összes készitmé- dij mellett meg- A kiállított tár- s jövő vasárnap- hetők. A növegy-

sem fogja megkap- Eudoseia kiasas- óhöz. Ezzel mi- na, magamra ha- ralmazmekkel hagy- nek küszöbét a- tem át. Azt hi- a menyasszonyom- e, mig most mia-

ha sem szerethe- riaka elrejte gún- kebelén; ta- szerelemről, más- ly boldogtalanság- a kit kedvesétől- zomban meg fogom- d lek előtte, és- mely nem lehet

memért! megmon- sága függ attól- zél könyveit, és- vét. Nem hiszem- ésemet. Alig hi- zné kezeinket. togá elragadtatva- bb, mint e pil- né angyalok gyá- y lángja. Ersem- kölesönöz tekir-

szerelemkért, end a győzelem- gyogott, szemek- ki. mosoly de- Szivük megtelve- teivel, gondola- re az ábrándok

let ezen kívül úgy intézkedett, hogy a kiállított tárgyak közül 50 darab a látogatók közönség között kiosoroltatik; a 10 kros belépti jegy tehát egyszersmind nyaromány jegyet fog képezni.

— Dohánytermelőink figyelmébe. A helybeli dohánybevitel hivatal a következő átiratot intézte a rendörkapitánysághoz: „Az engedélyezés gyorsabb lebonyolítása czéljából a nm. kir. pénzügyminisztérium f. évi júli hó 12-én 17168 sz. a. kelt és a f. évi pénzügyi közlöny 28-ik számában megjelent rendelkezésével, a kincstár számára szóló dohánnyermelési engedélyek megadásánál kövendő eljárás tárgyában 1876 évi máj. 8-áról kelt rendelete odamódosított, hogy az 1887-ik termelési évtől kezdve a régi termelői bejelentéseinek megvizsgálásánál nem az előző termelési év, hanem az utolsó előtti év dohánnyermelési telekkönyvi adatai vétésnek alapul.

— Jótékony egyházközség. A derecei ev. ref. egyházközség elöljárósága nyugalmavonult agg leánytanítójának, névszerint Cziriák Sándornak, átlátva azt, hogy az országos tanítói gyámintézetől ez idő szerint nyújtott 100 forint évi segély arra nem elég, hogy egy tanító és családja abból megélhesen, évi 200 forint segélyt szavazott meg és tett folyóvá halála napjáig. Az egyházközség elöljáróinak e szép határozata dicséretre nem szorul.

— Eljegyzés. Kunz Gusztáv, a Kunz József és f. sa tekintélyes kereskedő-cég társtulnéka, m. kir. tartalékos konvéd-főhadnagy — vasárnap jegyezte el Janky Józsefnek, a Janky Antal n. váradi előkelő kereskedő-cég főnökének egy oly kedves, mint múlt leányát: Saroltát.

— Főpásztori körlevél. Főt. Révész Bálint ev. ref. püspök ur felhívta a hatósága alatt lévő ref. iskolák tanítóit, hogy a mulasztó tanúk névsorát tejjessék be a kir. tanfelügyelőséghez.

— Férfj. feleség, s libamáj. K. orvos nagyon szerette a feleségét meg a libamáját. No talán ez utóbbit előbe helyezte a másiknak. — A libamáj volt az orvos urnak ideálja, a dal erről zenge ajkán, s Zsupán szerepébe a „szalonna és kővér ma- lacz” helyére bizonyára „libamáj”-at tett volna. De nem csak a libának majaira terjedt ki az ő figyelme, hanem a boncolások alkalmával az emberi májakat is kiváló f. gyelembe részesítette. Az orvos ur naponta a legszebb libamájakat szerezte be maga a piacra s azt haza küldte. Történt egyszer hogy a bonczterembe kiváló nagyságú májra akadt. E májot elhatározta vizsgálódásainak tárgyává tenni, s nehogy ebben más kollégája megelőzze, lecsomagolta azt, s egy szalagával haza küldte. — Délbe haza megy, s kiváló étvágygal ül asztalhoz. Leves után a menyecske gyönyörű, mosolygó máját hoz az asztalra. — Az orvos gyönyörtelt kebelével fogyasztja el. Aztán elégedett arccal kény- fel, s gyöngéden átöleli az asszonykát. „Pompás volt, hol szerzett édes aranyom?” „Hiszen magad külted haza” feleli a bámúló feleség. Erre következett egy oly tableau, a minék következtében a derék orvos többé nem kívánta meg a libamáját. (Megtörtént.)

— Páris mint tengeri város. Thomas- st francia altengernagy kérvényt nyújtott be a francia kormányhoz egy társaság engedélyozése iránt, mely társaság Párisból ki- közt város szándékzik csinálni, úgy hogy a nagy tengeri hajók egészen Párisig jöhes- senek. A csatornát, mely a Szajna folyását követné, a suezai csatornánál kétszerese szé- lesebbre tervezik. A kikötő St.-Denis és Poissy közt felkötődik. A költségek 110 millióra vannak előirányozva. A társaság az állam segélyét nem kívánja igénybe venni, csak költsévenkilenzésre érve terjedő konzessziót, s bizonyos átutazási díjak szedhetését a konzesszió tartamán át.

Husarak.

- megállapítva bejelentve 1886 okt. hó 20-tól október 27-ig
  - 30—36 kr. Rácz Györgynéi Czegléd utca 2599 sz. alatt.
  - 32 kr. Erdei Jánosnál Morgó utca 587 sz. alatt.
  - 36 kr. Rácz Györgynéi Csapó-utca 10 sz. a. Rózsafér 10 szám alatt.
  - 38 kr. Balogh Jánosnál Mester utca 1371 szám alatt.
  - 42 kr. a három izraelita székben a piacra. — Minden többi. bejelentett 26 mé- szárszékben pedig 40 kr.
- Jegyzet: Magyar Gábor három székében 1 kiló hus nyomaték nélkül 8 krral drágább.
- Debreczen 1886. október 19-én.

Irodalom és művészet.

A Petőfi társaság ülése. A Petőfi társaság vasárnapi ülésén szép számú közönség előtt először Prém József olvasott fel „Egy pessimista költő”-ről. Utána Torkos László mutatta be Pap Zoltán vendégnek „Nehéz napok” cz. versét. Reviczky Gyula is verset olvasott fel, a „Rosz isten- követ”-et melyet ő maga írt. Végül Komocsi József Hevesi Józsefnek egy tárczáját olvasta fel, melynek czíme „Te deum laudamus”.

Az akadémia Teleki pályázatára be-

érkezett drámai művek bíráló bizottságába Paulay Ede igazgató és Feleki Miklós hivattak meg a nemzeti színház részéről.

Rip van Winkle. Planquette Róbert operette a francia átdolgozás szerint új be- betanulással csütörtökön kerül színre a népszínházban. Az operetében öt új ének szám van és Catrinát F. Hegyi Aranka, Lisbetet ezután is Pálmai Ilka fogja énekelni. „Rip van Winkle” a „Corneillei harangok” után a népszínház legnagyobb operette sikere. Eddig 77-szer adták.

— Az aradi színügyi bizottság Salac- Gyula polgármester elnöke alatt tartott ülésében a Krecsányi színtársulatának tag név- jegyzékét és a havi budgetet mutatta be. Az igazgató a működő tagokra havankint 4830 frotot költ ezeken kívül 1225 frotot kap a zenekar, 352 frotot a sz. lga személyzet. E szerint a havi kiadás összesen 6212 forintra rug. A tagok fizetésének biztosítá- sára az igazgató 200 forint kauciót októ- ber hóra már letett a városi pénztárban. A színtársulat tagjai a szízesz betegségyöz- egyesüthebe beléptek s a költségeket a saját fizetésükből viselik.

CSARNOK.

Szüret után.

Korcsmárosok, örvendjétek! Lefolyt a szüret anélkül, hogy esett volna az eső. Nin- csenek megkeresztelve a borok. Nektek adó- dik a szerencse őket e vallásos ceremóniá- val először megtisztelhetni. Legyetek azon- ban hozzájuk egy kissé elnézők, s keresztel- les tekintetben legfőbb csak a bapistákat nem pedig egyuttal az anabaptistákat (a két- szer keresztelöket) kévessétek, mert az idei- must rendkívül jó, s finom borokra nyújt or- szágszerte kilátást. Ha már az országnak ez évben minden egybe rosz, legalább a bora- legyen jó. Találja meg benne mindenké a maga bufeledtetőjét.

D: hát a nőket is az vigasztalja? A miért a zellerjeiket, meg a katarájakat, egyéb zöldsegekkel együtt, tönkre tette a hosszú szárazság? Miért ne? Azok se szür- esülhetnek mindig csak kávé, meg parad- isomlevet. Nekik is lehet már egyszer da- rútlebb percekért a borhoz folyamodniok, annyival inkább, mert az idei rendkívül jó- nak ígérkezik, már pedig a jóból mindenké- r a nőket illeti meg az elsőség.

A menyeyi karokat és rendezet, vala- mennyi festő nőnek ábrázolj, a mi nem is- lehet másként, mert hiszen csak is a nők jutnak megyországba. A menyeyi lakókról pedig rég meg vagyon írva, hogy isznak még pedig ambrozíát. Hogy mi az az ambrozía? Azt nem vegyelemezvén se Liebig se dr. Koch, mindeztideig bajos meghatározni, de annyi bizonyos, hogy jobb nem lehet, mint a mi tokaji borunk. A ki tehát ahöz férköz- het, nagyon jól teszi, ha meg ezen a földön jól kik ambrozíával.

A magyar nőnek rendkívül jól áll, ha kissé félre áll a kontya. Azt tartják sokan. Ország szerte emlegetik, hogy hát mit is mondott a kabai asszony? Mind-sz elég előz- meny arra hogy bátorságot vehessen magá- nak valaki, nő léte, kissé fogai közé vonni a férfiak kedvelt tüztialát, és előre is érde- k lődni az idei szüret eredménye iránt, minék ismertetése volna egyedüli czélja jelen czik- kennek.

Ha néha itt ott egy kissé eltérek az eszmemenet rondas kerékvagásából, ne vegye- tölem senki rosz néven, mert hiszen a borról írok, már pedig annak jól ismert tulajdon- sága az, hogy tántorgóssá teszi a vele fog- lalkozót.

Párisban a legszebb nők is borral él- nek. A vizét e világvárosnak lehetetlen ital- használni Nyáron át jégdarsokkal csi- nálának maguknak hűsítőt, télen át pedig a piros borokat egy kissé melegítik, a mi kellem- sen hat az idegeikre. Lehet, hogy befolyásolja a természetüket, mert a párisi nők általában szellemesek, elevenek, minden szépért, jóért könnyen lelkesülök, s a férfi világ rejong utánuuk. A bor tehát nálunk jogtalanul van kiküszöbölve a női szalonok- ból. El kellene őt ismerni, ha nem is épen rendes, de legalább sikkes italul.

Egy szellemes francia ír egyszer azt mondta, hogy minden országnak olyan a nője, a milyen az itala: a párisi nő — pezsgó, a francia nő — bordeaux, a spanyol nő — madeira, az olasz nő — lakrima kriszti, az angol nő — puncs, a német nő — sör; a török nő — víz, a magyar nő — tokaji.

Melyik lett most már legjobban megdi- csérve? A ki kíváncsi megtudni, kóstolja ez italokat sorba, s tudja ki, hogy melyiknek a mórör bir a ró ré legtovább hatással? menjen- azután oda nősülni.

Tanácslom azonban, hogy nekünk ma- gyaroknak legjobb lesz mindjárt megállapo- dunk a saját tokajunknál; s a miből azonban ez évben kevés fog teremni. Nem azért mert a szüretre meghívott lengyel vendégek is százával segítenek fogyasztani, de mert álta- lában a termés egész Magyarországon igen szegényesen fog kiütni. Hordó készletünk fele- úresen marad.

Már pedig a bortermelés hazánk pénz- forrásának nem csekély tényezője, mit, ha balul üt ki, a félország megérez. Ezért az idei szüretnek, nem annyira a vigáság, mint inkább a szomorúság képét nyújtják.

Ujabb ok arra, hogy ismét csak a bor- hoz folyamodunk vigasztalásért.

Mondhatom, hogy hűnczut egy nedű, már csak azért is, mert a mig a savanyu, meg az édes vízzel örömezt parolázik, addig a sós vizet, nem ugyan a Mattóniét, vagy a Snaxlénerét, hanem a tenger sós vizét ki nem álhathja, haragszik reá annyira, hogy haragjá- ban képes a színet megváltoztatni, vagy fel- fordulni mérgében úgy, hogy vissza ne for- dithassa senki.

Ez az illetén fajta mérgeződés legha- marabb kiüt a gyöngébb természetűeken. A melyeket az utra megdedzenek, vagy már születésüktől óta olyanok akár egy vasgyuró, azok közül utazhatják bátrán az egész vi- lagot, minden megkészebb zavarodás nélkül.

Az ily borok azután minden felé a leg- keresettebbek.

Magyarországnak nem egy fajta ilyen bora van.

U felsége a király „Saida” nevű cor- vette hajóján, melyre magyar borok is voltak fölpackolva, s mely 170 napon át a földet kö- rül utazta, különböző fehér és vörös asztali- pecsenye és asszuber érkezett vissza a legjobb állapotban.

Legkitünőbbben állottak ki e hosszú óceáni utat, mely alatt az egyenlítő három- szor szelt át, a tokaji aszuk, a ménesi vö- rösök és fehér bakatorok, az érmellekiek, a csapaki fehérek, az erdélyi vörös, Medoc és ja- visontaiak.

A visszaérkezett borokból általában azon tanulság merithető, hogy az asszuberok- kon kívül a fehér borok jobban állottak ki az utat, mint a vörös borok. Ez csak is a borkezelésben találja magyarázatát. Nálunk általában az a szokás dívik, hogy mig a fe- hér bort kétszer háromszor lefejtik, s ügyel- nek arra, hogy tiszta és sima tükre legyen, addig a vörös bort, attól való félelemből, hogy a színet veszti, egyszer fejtik le és ke- vesebbet törődnek vele, hogy évek múlva is palackzérte és a vörös bor, vagy nem.

Boraink általában, még a czegédi, kecs- keméti és debreczeni kerti borok is kiállták, minden idegen alkatrészt, tehát borszesz hozzáadása nélkül is, az egyenlítő- n tul való tengeri utazást, de a boroknak 3 éveseknek kell lenniök, még pedig több iz- ben lefejtett és egy párszor derített állapot- ban Hibás azon állítás, hogy csak is cogna- kozott vagy alkoholtartalmu borok állják ki jól a hosszú és tengerentuli utakat. Ezek is megtörnek és megzavarodnak, ha kellő pincokezelésben nem részesülnek, vagy ha fia t a l a b b a k. Azért különösen figyel- mőkbe ajánlom bortermelőinknek most, midőn amugy is a természetesnek vannak elfoglalva, hogy ne feledkezzenek meg a bornak, külö- nösen pedig majd a jelen évi kitünő minősé- günek minél gyakrabban lefejtéséről és deri- téséről, hogy a bor teljesen megérve, behozza- minőségével azt, a mit a quantitása vesztett az emberekkel.

Igaz, hogy mi még nem sokat adunk a tengerre, miután azon alig van kereskedel- münk, de azért mégis jó, ha előre hozzá szoktatjuk magunkat, már csak azon okból is, hogy megmutassuk a világnak, miként sem a férfaink fejt, sem a hölgyeink szivét, sem pedig a boraink színet nem zavarja meg semmi féle idegen elem.

Argus.

S z i n h á z.

(L. I.) A sertés hizlalás igen szép és jövedelmező állás, kivált D-breczenben. Azok- nak itt sikerül minden. S az a csodálatos, hogy a mint szinpadra lépnek nem keltenek oly hatást mint az életben. Zsupán se hogy sem akar a közönség kedvenözvé válni. Ötödször láttuk tegnap a „Czigány bárót” ötödször hozott e darab az igazgatónak felt- házat. Tegnap Zsupán szerepében Dobó Sán- dor ur próbált szerencsét, nem mondhatjuk, hogy teljes sikert aratott, de bizonyos kö- rülményeket tekintete véve, dicséretünkkel sem lehet fukarkodnunk. A vendégzereplő még fiatal, pályája kezdetén levő színész, Zsu- pán szerepét ma játszotta először. Ep ezért jártéka nem is lehetett tökéletes, mert némi elfoglaltság volt észrevehető játékában s mo- dulatai nem voltak elég kerekdedek, elég sim- mak. Első couppléját maglehetően precisen adta elő, s úgy hangjába, mint mozdulataiba a kellő komikumot tudta vegyíteni.

A többiekben pedi; nem akarjuk játé- kát teljes kritikai szigorúsággal tekinteni, tény hogy Dobó urban tehetséges fiatal szí- nést láttunk, s így szép jövőt jövelhatunk a ki a debreczeni színtársulatnak is haszno- tagja lehet. Játékára mindenesetre legdicse- cőbb ítélet az, hogy Zsupánja nem állott a Molnár Antalé alatt. — Az előadás sikerült volt: de az őszjátékot néha megzavarta itt ott a hangos beszélgetés, nevetgélés a szinpadon. Már többször akartuk megjegyezni azt is, hogy J u h a i n a k sem tehetsége, sem hangja nincs elég arra, hogy Ottokár szerepét betölts- se. Ha már tehetségesebb színész ambíciója alattinak tartja e csinos kis szerep elvállá- lását, miért nem adják ezt p. o. a karsze- mélyzetből Borsodinak, kinek tudtunkkal igen szép hangja van, s bizonyára játéka sem ma- radna a Juhaié mögött. —

Ma Blumenthal színműve, a „Egy csepp méreg” kerül színre má- sodszor Felhívjuk rá a közönség figyelmét.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ

Holnap, csütörtökön, 1886. október 21-én:

A könyvtárnok.

Vigjáték 4 felv. násban. Irta: Moser.

Szerkesztői üzenet.

K. B. urnak helyben. Kérdéseire a bacillus elmélet alapján azt válaszolja egy orvos munkatársunk, hogyha hányást és hasmenést kap valaki és ürülékében a kolera bacillust nem lehet felfedezni, az kolera, s ez nem ra- gadós. A kolera nostrálmál már van bacillus, tehát e betegség ragadós, de nem olyan veszedelmes és lefolyása se oly gyors, mint az ázsiai koleraé, mert e két beteg- ségnek a bacillusai nem egyforma gyorsan szaporodnak. A kolera nostrálmál okozó bacillus külső alakja se olyan mint az ázsiaié, szaporodó képessége pedig sokkal ese- kélyebb. E bacillusok létezése kétséget kizárólag ki van mutatva, nagytömeg alatt látni lehet őket, azt is, a mint nagy gyorsasággal kétfélé válnak és így szaporod- nak. Orvostudományi célra tenyósztik is őket, zselatin- ban igen jól érzik magokat, s rövid idő alatt milliár- dokra szaporodnak.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértesi Arnold.

Főmunkatárs: Kerezag Vilmos.

Hirdetés.

Zálog-kölcsön intézetemben mind- azon tárgyak, melyeknek határideje le- járt, folyó évi október hó 27-én délután 3 órákor árverés útján — iparhatalósági kiküldött jelenletében eladatnak.

Ke't Debreczen, 1886. október 10.

Katz Jakab.

! BEJÁRAT !

Teleki-utca felől, jobb oldal, 2. ajtó.

Kiadó bolt.

Az eddig

PÁJER JÓZSEF

üveg és porcellán kereskedő által birt- b o l t (Egyháztér, Gaiger-ház) raktár és pinchezhelyiségekkel együtt

KIADÓ.

Ertekezhetni a háztulajonossal.

6021 sz. 1886.

Arverési hirdetem. kivonat.

A debreczeni kir. tsvék mint te- lekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstárnak végrehajthatónak Nagy Zsuzsánna és társai végrehajtást szenvedő elleni 17 frt 34 kr. tőke követelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. tsvék területén lévő és Sámson községben fekvő a 199 számú tjkvben A. I. 4—5. rendszám alatti tag- birtok 3/5-öd részére az árverést 525 frt- ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1886. év december hó 7-ik napján délelőtti 9 órákor Sámson köz ég házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladani fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok b e c s á r a n a k 10%-át készpénzben, vagy az 1881 év LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számiott és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a ér- telmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabály- szerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a debreczeni kir. törvény- széknek, mint telekkönyvi hatóságnak 1886. évi okt. hó 4-én tartott üléséből.

Balogh Imre, Hegedűs, h. elnök. jegyző.

Pályázati hirdetemény.

Debreczen szab. kir. városának folyó évi november havi rendes közgyűlésén a következő tisztviselői állások fognak választás útján betöltetni:

- a.) A következő általános tisztújításig terjedő időtartamra
1. Árvasszéki elnöki állás évi Egyezer kétszáz (1200) forint javadalmazással;
  - b.) Életfogytig terjedőleg:
  2. Elnöki titkári állás évi Nyolczszáz (800) forint javadalmazással;
  3. Házipénztári ellenőri állás évi Nyolczszáz (800) forint javadalmazással;
  4. Adópénztári ellenőri állás évi Hétszáz (700) forint javadalmazással;
  5. Számvevősegi számtisztai állás évi Hatszáz (600) forint javadalmazással., és
  6. Polgári biztosi állás évi Ötszáz negyven (540) forint javadalmazással.

Az ezen hivatali állásokra pályázni kívánók felhivatnak, hogy kellőleg felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám, mint a kijelölt bizottság elnökéhez folyó évi november 8 ik napjának déli 12 óráig annyival inkább benyújtsák mert később érkező pályázati kérvények figyelembe vételni nem fognak

Debreczen 1886 október hó 7-én.

Gróf Dégenfeld József
főispán

Férfi Ruha kereskedés megnyitás.

Van szerencsém tisztelettel jelenteni, hogy az itteni piacon f. hó 20-án

főpiacz, Biedermann palota
a Hungária kávéházzal szemben

STEINER JÓZSEF özég alatt

egy
**férfi és fiu ruha verseny osar-
nokot**

nyitok. Hogy a jelenkor minden követelményének tökéletesen megfelelhessenek, minden idény alatt nagy és dus választékú saját készítményű raktárt a legújabb divatu férfi és fiu ruhákban fogok tartani, a legfinomabbtól egészen a legolcsóbb czikkig, s mindenkor azon igyekezendem, hogy solid kiszolgálást és csak jó árukkal a

legjutányosabb árszámitásban

a n. é. közönség bizalmát teljesen kiérdemeljem

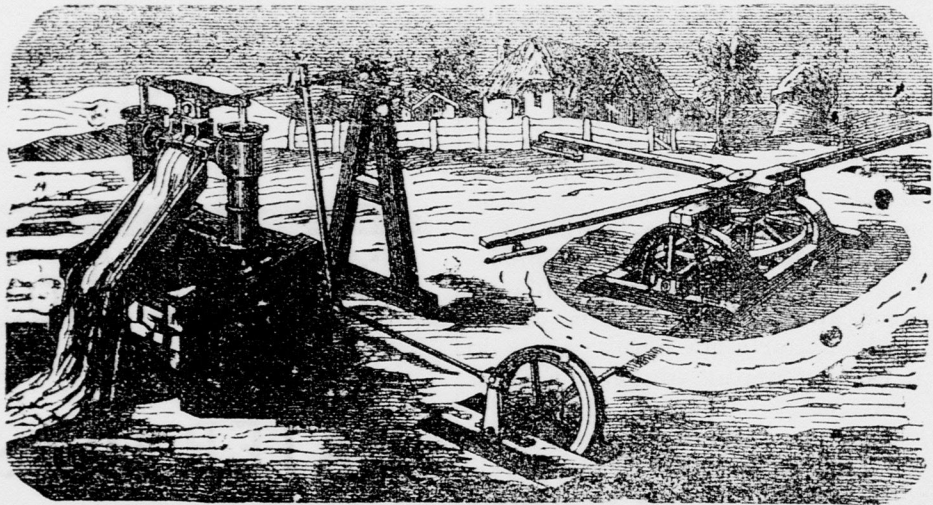
Miőn számos látogatásért esedezem, vagyok kitünő tisztelettel

Steiner József.

Alapított 1858-ban.

W A L S E R F E R E N C Z

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára, harang és ércöntödeje,
BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet
kutakban és mindennemű szivattyukban.

Elvállal teljes vízvezetékberendezést városok, földbirtokosok és magánok részére, modern technical alapon es kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ és MAGÁN FÜRDŐK
felszerelésére

szagmentes űrszékek

felállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betűkkel
gazdagon felszerelt

K Ö N Y V N Y O M D Á J A

DEBRECZENBEN SZÉCHÉNYI UTCZA SIMON-HÁZ

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállítására.

Községi és gyámi rovatos ívek hivatalos nyomtatványok

MINDEN ALAKBAN

ÜGYVEDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek és levélborítékok.

báli meghívók, névjegyek füzetek és könyvek

a legjutányosabb áron állittatnak ki.

VIDÉKI MEGRENDELESEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Szerkesztőség és

Széchenyi-utca SIMON-HÁZ
kereskedésével

HIRDETÉNY

16betűs pénzek és a kiad
valamint a lap sze lem
inden közleménye

16betűs levelek e ak
fogadtatnak

XIII. évfolyam

Oroszország

A sok nehéz lehetetlen Bulgáriát
nak nevezni akkor,
sége daczára mai
kozlatja az európai
Bulgária regensége
európai közvélemén
szerezni arról, hogy
férfiak állanak, kik
ság mellett is sz
főknek bizonyultak.

Abban a nagy
a miben a bolgar-
európai sajtó nyilván
cynicusan merész, de
sleges vénából eredt
doni — különben
mely Kaulbars szere
beavatkozási jogát
keztetésre jut, hogy
pai államban Ka
kiutasították volna
lése miatt és az is
az érdemes czári k
gezte volna be pály
Ez a tagadhat
latkozat még nem j
tudomására, s így
támadható replikák
mig erre alkalom
oroszosztrák — hir
tünk, mely egyik tu
a bécsi félhivatalos
blatt” közt tört ki

A mig ugyan
nagy panslav apost
gária occupatióját
követeléseiivel, addig
lap megtámadta a
ennek egyikkére hí
a berlini szerződés
ján van Stambulowi
hogy uralkodjanak

A „Debreczeni
A győr
(Elbe
Vértesi A
(Fol
Siráky Pál ur ve
megérdemelésé. Nem
csülni ezt az angyalt
igazi angyalnak lát
szonyka.

— Ha akarod, it
vesem, — szólt gyöngé
Nem, ilyen áldoz
hat el a férj s maga
menjen, ámbár az igaz
reményt talál magab
rad Vilma?

Hiszem a kedves
azok a Tordayék ne v
miudjárt megnehezte
kellene a világ miatt
Villányiék, azok mindj
látják őt ottan.

— Tudom, hogy
ette. Azt akarom, had
runk nélkülök; van ne
ismerősünk is. A társ
dig a legválogatottabb
na nem akarok egy
a likörgyárosnét, a s
ért pöffeszkedni! Azé
tak? . . . Es a Henri
cső! Te talán nem is
árult . . . igen, kedves
ha, ha!

Es a kis menyecs
tud kacagni . . . Keme
volt a neve, a Villány
nyuk. Hát nem tréffás
Siráky Pál ur me
de a kis menyecske ka